

ประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ที่ กธ. 8/2551

เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการประกอบกิจการ
การยืมและให้ยืมหลักทรัพย์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 และข้อ 16(6) แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยการอนุญาตการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ พ.ศ. 2551 คณะกรรมการ ก.ล.ต. ออกข้อกำหนดไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิก

(1) ประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กธ. 29/2540 เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการประกอบกิจการการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ ลงวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2540

(2) ประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กธ. 12/2542 เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการประกอบกิจการการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2542

(3) ประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กธ. 59/2543 เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการประกอบกิจการการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543

(4) ประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กธ. 27/2549 เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการประกอบกิจการการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 4) ลงวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2549

ข้อ 2 ในประกาศนี้

(1) คำว่า “ลูกค้าสถาบัน” ให้มีความหมายเช่นเดียวกับบทนิยามคำว่า “ผู้ลงทุนสถาบัน” ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. 2546 และประกาศที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว

(2) "การขายชอร์ต" หมายความว่า การขายหลักทรัพย์ที่ต้องยืมหลักทรัพย์มาเพื่อการส่งมอบ

(3) "ผู้ประกอบกิจการ" หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ ประเภทกิจการการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์

(4) "บัญชีมาร์จิ้น" หมายความว่า บัญชีที่บันทึกรายการการให้ลูกค้ากู้ยืมเงิน เพื่อการซื้อหลักทรัพย์หรือการให้ลูกค้ายืมหลักทรัพย์เพื่อการขายชอร์ต

ข้อ 3 ผู้ประกอบกิจการต้องจัดโครงสร้างองค์กร ตลอดจนกำหนดนโยบาย ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ รวมทั้งการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ ซึ่งแสดงได้ว่ามีระบบการควบคุมภายใน ระบบการบริหารความเสี่ยง ระบบป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ระบบป้องกันการรั่วไหลของข้อมูลระหว่างหน่วยงานและผู้ปฏิบัติงาน ระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลและทรัพย์สินของลูกค้า และระบบการจัดเก็บเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรม ที่สามารถรองรับการประกอบกิจการการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีมาตรการในการควบคุมและติดตามให้มีการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้

ข้อ 4 ผู้ประกอบกิจการต้องกำหนดขั้นตอนและวิธีการในการพิจารณารับลูกค้า และการทำสัญญากับลูกค้าไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยต้องมีกระบวนการที่เพียงพอที่จะทำให้มั่นใจได้ว่าลูกค้าเป็นบุคคลเดียวกับที่ปรากฏตามเอกสารหลักฐานที่ใช้ประกอบการขอทำธุรกรรมกับผู้ประกอบกิจการ รวมทั้งตรวจสอบตัวตนที่แท้จริงของลูกค้า ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงจากการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ของลูกค้า และผู้มีอำนาจควบคุมการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ของลูกค้า ตลอดจนต้องพิจารณาและจัดให้มีข้อมูลหรือเอกสารหลักฐานอย่างเพียงพอที่จะทราบถึงฐานะการเงินและความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้า

ผู้ประกอบกิจการต้องทำความรู้จักลูกค้าอย่างต่อเนื่อง โดยจะต้องปรับปรุงข้อมูลของลูกค้า ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงจากการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ของลูกค้า และผู้มีอำนาจควบคุมการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ของลูกค้า ให้เป็นปัจจุบัน รวมทั้งทบทวนฐานะการเงินและความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าแต่ละรายเป็นประจำ

ผู้ประกอบกิจการต้องจัดเก็บเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองไว้ให้ครบถ้วนในลักษณะที่พร้อมให้สำนักงานเรียกดูหรือตรวจสอบได้ในทันที และต้องจัดเก็บเอกสารดังกล่าวต่อไปอีกเป็นระยะเวลาอย่างน้อยห้าปีนับแต่วันที่มีการเลิกสัญญากับลูกค้า

ข้อ 5 ในการประกอบกิจการการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ ผู้ประกอบกิจการต้องดำเนินการดังนี้

(1) จัดให้มีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานประกาศกำหนด

(2) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โดยคำนึงถึงประโยชน์ของลูกค้าเป็นสำคัญ โดยต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงานที่สำนักงานประกาศกำหนด

ข้อ 6 ในการจัดให้มีการยืมหรือให้ยืมหลักทรัพย์ ผู้ประกอบกิจการ ไม่ว่าในฐานะผู้ยืมหรือตัวแทนของผู้ยืม หรือในฐานะผู้ให้ยืมหรือตัวแทนของผู้ให้ยืม ต้องดำเนินการดังนี้

- (1) จัดให้มีการยืมหรือให้ยืมหลักทรัพย์เฉพาะที่อยู่ในระบบรับฝากหลักทรัพย์ของศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือของนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศซึ่งสามารถให้บริการเป็นศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ได้ตามกฎหมายของประเทศนั้นและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของทางการหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลด้านหลักทรัพย์
- (2) จัดให้มีสัญญายืมและให้ยืมหลักทรัพย์ที่มีลักษณะและสาระสำคัญตามที่สำนักงานประกาศกำหนด
- (3) จัดให้มีสัญญาตั้งตัวแทนในกรณีและผู้ประกอบกิจการมีฐานะเป็นตัวแทนของผู้ยืมหรือผู้ให้ยืมหลักทรัพย์
- (4) จัดให้มีขั้นตอนและวิธีการในการจัดสรรการยืมหรือให้ยืมหลักทรัพย์และเปิดเผยให้ลูกค้าทราบ
- (5) จัดให้มีเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์และการวางหรือการคืนหลักประกัน และจัดส่งให้แก่ลูกค้า ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานประกาศกำหนด
- (6) จัดให้มีการเก็บรักษาเอกสารหลักฐานตาม (2) และ (3) ไว้ให้ครบถ้วนเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าห้าปีนับแต่วันที่เลิกสัญญายืมหรือให้ยืมหลักทรัพย์หรือเลิกสัญญาตั้งตัวแทนแล้วแต่กรณี และเก็บรักษาเอกสารหลักฐานตาม (5) ไว้ให้ครบถ้วนเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าห้าปีนับแต่วันที่มีการทำธุรกรรมการยืมหรือให้ยืมหลักทรัพย์ ทั้งนี้ การจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวในระยะเวลาสองปีแรกต้องกระทำในลักษณะที่พร้อมให้สำนักงานเรียกดูหรือตรวจสอบได้ในทันที

ข้อ 7 เว้นแต่กรณีที่กำหนดไว้ในวรรคสอง ผู้ประกอบกิจการต้องดำเนินการให้มีการวางหรือเรียกหลักประกันจากผู้ยืมหลักทรัพย์ตามหลักเกณฑ์ดังนี้

- (1) การวางหลักประกันที่เป็นหลักทรัพย์ให้ทำโดยการโอนหลักประกันจากผู้ยืม ไปให้แก่ผู้ให้ยืม
- (2) หลักประกันต้องปลอดจากบุริมสิทธิหรือภาระผูกพันใด ๆ โดยประเภทของหลักประกันให้เป็นไปตามที่สำนักงานประกาศกำหนด
- (3) รักษาสัดส่วนของมูลค่าหลักประกันต่อมูลค่าหลักทรัพย์ที่ให้ยืม ไม่ต่ำกว่าที่สำนักงานประกาศกำหนด
- (4) ปรับปรุงมูลค่าหลักประกันและมูลค่าหลักทรัพย์ที่ให้ยืมให้เป็นปัจจุบันอย่างน้อยทุกสิ้นวันทำการ

ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการเป็นผู้ให้ยืมหลักทรัพย์แก่ลูกค้าผ่านบัญชีมาร์จิน ตามประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ว่าด้วยการขายหลักทรัพย์ โดยที่บริษัทหลักทรัพย์ยังไม่มีหลักทรัพย์นั้นอยู่ในครอบครอง การวางหรือเรียกหลักประกันและการรักษาสัดส่วนของมูลค่าหลักประกันต่อมูลค่าหลักทรัพย์ที่ผู้ยืมจากลูกค้าดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานกำหนดตามประกาศว่าด้วยการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการให้กู้ยืมเงิน เพื่อซื้อหลักทรัพย์และการให้ยืมหลักทรัพย์แก่ลูกค้าที่มีใช้ลูกค้าสถาบันเพื่อขายชอร์ต

ข้อ 8 ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการจัดให้มีการให้ยืมหลักทรัพย์ในฐานะตัวแทนของผู้ให้ยืม ผู้ประกอบกิจการต้องดำเนินการเพิ่มเติมดังนี้

- (1) ดูแลรักษาหลักประกัน และเรียกหลักประกันเพิ่มจากผู้ยืม ในกรณีที่จำเป็นต้องรักษาสัดส่วนของมูลค่าหลักประกันต่อมูลค่าหลักทรัพย์ที่ผู้ยืมเพื่อให้เป็นไปตามข้อ 7(3)
- (2) จัดให้มีระบบติดตามการที่ผู้ออกหลักทรัพย์ให้สิทธิประโยชน์ในหลักทรัพย์ที่ผู้ยืมเพื่อดูแลให้ผู้ให้ยืมได้รับการชดเชยสำหรับสิทธิประโยชน์ดังกล่าว

ข้อ 9 ในกรณีที่ผู้ให้ยืมเป็นลูกค้าสถาบัน ผู้ประกอบกิจการและผู้ให้ยืมดังกล่าวอาจมีข้อตกลงที่ระบุไว้อย่างชัดเจนที่จะไม่นำข้อกำหนดในข้อ 7 หรือข้อ 8 มาใช้ในการดำเนินการหรือมีข้อตกลงในเรื่องดังกล่าวเป็นประการอื่นก็ได้

ข้อ 10 เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติและเพื่อให้สำนักงานสามารถตรวจสอบการปฏิบัตินั้น ให้สำนักงานมีอำนาจประกาศกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่กำหนดในประกาศนี้เพิ่มเติมได้

ข้อ 11 ในการยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการ หากผู้ยื่นคำขอรายใดขอจำกัดขอบเขตการประกอบธุรกิจการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ของตนไว้ ไม่ว่าจะการจำกัดขอบเขตจะเป็นไปในรูปแบบใด เมื่อผู้ยื่นคำขอรายนั้นได้รับใบอนุญาตแล้ว การประกอบกิจการการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ของผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวต้องอยู่ภายในขอบเขตธุรกิจที่ขอจำกัดไว้

ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการตามวรรคหนึ่งประสงค์จะขอผ่อนคลายหรือยกเลิกการจำกัดขอบเขตในการประกอบกิจการ ผู้ประกอบกิจการรายนั้นต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานก่อน ทั้งนี้ ในการขอรับความเห็นชอบ ผู้ประกอบกิจการจะต้องแสดงเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับแผนงาน ระบบงานในการปฏิบัติการหรือการให้บริการ ระบบการควบคุมภายใน ระบบการบริหารความเสี่ยง ระบบป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ระบบป้องกันการรั่วไหลของข้อมูลระหว่างหน่วยงานและผู้ปฏิบัติงาน ระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลและทรัพย์สินของลูกค้า และระบบการจัดเก็บเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรม ในการประกอบกิจการการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ ที่แสดงได้ว่าผู้ประกอบกิจการมีความพร้อมและสามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในส่วนที่ใช้บังคับกับกิจการส่วนที่ขอผ่อนคลายหรือยกเลิกข้อจำกัดนั้นได้

ข้อ 12 ผู้ประกอบกิจการที่จัดให้มีการยืมหรือให้ยืมหลักทรัพย์กับลูกค้าก่อนวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับและได้ดำเนินการให้มีการวางหรือเรียกหลักประกันและการรักษาสัดส่วนของมูลค่าหลักประกันต่อมูลค่าหลักทรัพย์ที่ให้อืมจากผู้ยืมหลักทรัพย์ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศซึ่งถูกยกเลิกตามข้อ 1 รวมทั้งประกาศและหนังสือเวียนที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามประกาศที่ถูกยกเลิกดังกล่าว ยังคงสามารถดำเนินการตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้จนกว่าจะมีการคืนหลักทรัพย์ที่ยิมนั้น และในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการมีการขยายระยะเวลาการยืมหรือให้ยืมหลักทรัพย์ดังกล่าวภายหลังจากวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ ผู้ประกอบกิจการต้องดำเนินการให้มีการวางหรือเรียกหลักประกันและการรักษาสัดส่วนของมูลค่าหลักประกันต่อมูลค่าหลักทรัพย์ที่ให้อืมจากผู้ยืมหลักทรัพย์ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศนี้ทันที

ข้อ 13 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2551

(นายวิจิตร สุพินิจ)

ประธานกรรมการ คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

หมายเหตุ :- เหตุผลในการออกประกาศฉบับนี้คือ เพื่อปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประกอบกิจการการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ที่เป็นอุปสรรคต่อการให้บริการของผู้ประกอบกิจการให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องออกประกาศนี้